

καὶ τὸ ΣΩΤΗΡ ὑπὸ τὴν κατηγορίαν ταύτην (α). Ἡ ἐπιγραφή μας ἐπομένως, ὡς ἐν αὐταῖς ἀναγομένη, ἀνέκει βεβαίως εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους.

2. Ἡ ἀψὶς ὡσαύτως, ἐφ' ἧς ἦν προσηρμοσμένη, εἶναι ὁ ἕτερος καὶ ἰσχυρότερος λόγος, ὅστις καὶ καθ' ἑαυτὸν ἦκει ν' ἀποδείξῃ ὀριστικώτερον τὴν ἐποχὴν τῆς, διότι τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο, προϊόν Ἑλληνο-Ῥωμαϊκῆς τέχνης, δὲν ἀνεφάνη βέβαια ἐν Ἑλλάδι εἰμὴ περὶ τὰ μέσα τοῦ Α'. π. χ. αἰῶνος, τούτέστιν ὀλίγον πρὸ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Αὐγούστου.

3. Ὅτι δὲ μεταγενεστέρως τῆς ἐποχῆς ταύτης δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ τεθῇ ἡ ἐπιγραφή μας, γίνεται δῆλον ἐξ αὐτῆς ταύτης, καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας. Σχεδὸν ἀπὸ Αὐγούστου [31. π. χ.] πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἤρχισαν καταπαύοντες οἱ τε ἐξωτερικοὶ πόλεμοι καὶ οἱ ἐμφύλιοι, καὶ ἐπομένως πᾶσα πόλις ὀχύρωσις ἐν ἐποχῇ εἰρήνης, ἤθελεν εἶσθαι ἄσκοπος, ἢ τοῦλάχιστον ἐκ τῶν ἀδιαφόρων καὶ μὴ ἀξίων νὰ κινήσῃ λαὸν ὀλόκληρον ἵνα τὴν διακωνίῃ δι' ἀψίδος, εἰκόνας καὶ ἐπιγραφῆς, ὡς ἐπραξάν ἐνταῦθα οἱ Λευκάδιοι. Ἡ ἐπιγραφή μας δὲ, ὡς περὶ ὀχυρώσεως τὸν λόγον ποιουμένη, ὑποτίθῃσιν ἀνκμφιδόλως πολέμων ἐποχὴν, καὶ τοιαύτη δὲ οὐδαμοῦ τῆς ἱστορίας ἀπαντᾷται, εἰμὴ μετὰ μακρὸν ἔπειτα [ἐπὶ Κλαυδίου 268 μ. χ.], ὅτε εἰσέβαλλον πρὸς ὀλίγον ἐν Ἑλλάδι Γότθοι τε καὶ ἄλλοι βάρβαροι ἀλλὰ καὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην διερρευνῶντες εὐρίσκόμεν ἄλλα χαρακτηριστικὰ ἄτινα διόλου ἐλλείπουσιν ἀπὸ τὴν ἐπιγραφὴν μας, διότι καὶ πρὶν ἔτι τοῦ Ἀδριανοῦ [117 μ. χ.] τὸ προσγραφόμενον τῇ Δοτικῇ I, ἤρχισε παραμελούμενον καὶ παραλειπόμενον, τὸ σχῆμα τῶν στοιχείων μεταπλαττόμενον ἐπὶ τὸ στρογγυλότερον, τὰ τῆς στίξεως σημεῖα ἀποβαίνοντα ἀλλόκοτα καὶ πρωτοφανῆ, τὰ μονογράμματα πλεονάζοντα, καὶ ἐν γένει ἡ γραφὴ πρὸς τὸ ἐπιτετηδευμένον τείνουσα (β). αἱ μεγάλαι δὲ αὐταὶ μεταβολαί, αἵτινες ἐπὶ τοσοῦτον προέβησαν, ἀπὸ Κομμόδου [180 μ. χ.] μάλιστα καὶ ἐξῆς, ὥστε σπανιώτατα ἀπαντᾷται ἐπιγραφὴ μὴ φέρουσα ἴχνη τινος αὐτῶν, ἔπρεπε βεβαίως νὰ διακρίνονται ὅπως οὖν καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ μας, ἂν ταύτην μάλιστα ὑποθέσωμεν χαραχθεῖσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κλαυδίου· ἀλλ' οὐ μόνον τοιαῦτα ἴχνη οὐδόλως φαίνονται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ καθαρὸν τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀρχαῖον σχῆμα τῶν στοιχείων, καὶ ἡ ἐπιμελὴς τοῦ προσγραφομένου I, χρῆσις. Εἶναι λοιπὸν δύσκολον καὶ ἀδικαιολόγητον ἂν κατατάξωμεν αὐτὴν ἐν ταῖς σπανιστάταις ἀρχαῖζούσαις τῆς ἐποχῆς ταύτης, καὶ τὴν ἀποσπάσωμεν ἐπομένως τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Αὐγούστου, μεθ' ὧν συμβιβάζεται καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐνδεχομένας ἐπιφύσεις.

§. δ'.

Καὶ τὴν περίοδον δὲ ταύτην τῆς ἱστορίας ἐρευνῶν-

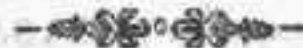
(α) Διδασκ. 4306. 4308. 4309. 4310. 4311. 4313. 4321. 4325. 4407. 4878. 4879. 2408. 2480. 2369. 2495. κ. τ. λ.

(β) Ioann. Franzius. Elementa epigraph. Graec. pag. 232, 244, 375.

τες, ἂν καὶ μετὰ πλήρους θετικώτητος εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρίσωμεν τὸ πρὸς ὃ ἡ ἐπιγραφή ἀναφέρεται πρόσωπον, ὡς μὴ παρέχουσα ἡμῖν τὸ ἐπαρκoῦν φῶς εἰς τὴν ἀνακάλυψίν του, μετὰ μεγίστης δὲ πιθανότητος δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν τὰ ἐξῆς.

Ὁ Αὐγούστος [31. π. χ.] νικητὴς ἀναδειχθεὶς ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἀκτιὸν ναυμαχίᾳ (α), συνήθροισεν εὐπόσα ῥαίτετο κύκλῳ ἄσπε' ἐπιθρώσκων δουρομανῆς πόλεμον (β), εἰς συνουκισμόν τῆς Νικοπόλεως, ἣν πρὸς διακωνισιν τῆς νίκης του ἔκτισεν. Μετὰ δὲ τούτων συνηριθμοῦντο καὶ οἱ γείτονες Λευκάδιοι (γ), ὧν τινων ἡ πόλις, ὡς ἐκθετος διὰ τὴν θέσιν τῆς, εἰς τὰς τῶν πολέμων καταστροφάς - *terra marique expugnabilis est* - (δ), εἶχε καταντήσῃ καὶ ἡ δυστυχεστέρα τῶν ἄλλων. Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲ, πιθανόν, εἴτε πρὸς ἰδίους ἀποδλέπων σκοποὺς (ε), εἴτε καὶ, ὡς γενναῖος, θέλων νὰ δοξασθῇ, ἐλεῶν δυστυχῇ ὀλόκληρον πόλιν, ἣν ἀπὸ τοῦδε κρήμει μετὰ τῶν περιουκιδῶν τῆς Νικοπόλεως του (ζ), ἀπεφάσισε νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἐξωτερικῆς προσβολῆς, ἀνεγείρων φρούρια καὶ ἄλλας ὀχυρωματικὰς οἰκοδομὰς, ὧν μνεῖαν ποιεῖται ἡ ἐπιγραφή μας.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονὸς, καὶ τοι πιθανολογούμενον, ἀποδίδει βεβαίως ἀξιόλογον διὰ τὴν Λευκαδίαν Ἀρχαιολογίαν, ὡς δίδον ἡμῖν τοῦλάχιστον ἀφορμὴν εἰς τοπογραφικὰς καὶ τεχνολογικὰς ἐρεῦνας, περὶ ὧν οὐδεμίαν ἄλλοθεν δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν γνώσιν.

Ο ΑΓΙΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

—ο—

Περὶ τὰ τέλη δεκεμβρίου τοῦ 1827 ἔτους ἔσπευδον πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅθεν εἶχον ἀναχωρήσει πρὸς καιρὸν χάριν σπουδῆς. Οἱ πειραταὶ τότε κατεμάστιζον τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας προχωροῦντες ἐνίοτε μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Ἰονίου. Τὰ τολμηρὰ κατορθώματά των, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τῶν Αὐστριακῶν, ἐφαίνοντο πολλάκις μυθώδη, ἀλλὰ καὶ ἡ φημιζομένη αὐτῶν ὠμότης ἐνεποίει δειλίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ μεταδῶσιν εἰς τὸ Αἶγαιον.

Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ μὴ ῥιψοκινδυνῶσι μόνον τὰ ξένα πλοῖα, ἀλλὰ νὰ συναπαίρῃσι

(α) Δίων Κάσσιος. Βιβ. Ν'Α'. §. 4-

(β) Ἀνθολογ. Ἑλλην. Ἐπίγραμ. Αντιπάτρ. — καὶ Δίων Κάσσιος αὐτόθι.

(γ) Ἑλλ. Ἀνθολογ. Ἐπιγρ. αὐτόθι, καὶ Ἐπίγραμ. Φιλίπ. Βιβ. ΣΤ'. ἀριθ. 254.

(δ) Liv. Lib. xxxiii. Cap. 17.

(ε) Διότι ἐφοδεῖτο εἰσέτι τὸν, καὶ τοι ἡττηθέντα, Ἀντώνιον « μὴ τι (οἱ λαοὶ) κακὸν προστάτου λαβόμενοι δράσωσι » καὶ διὰ τοῦτο Ἀντώνιον μὲν ἄλλους ἀναζητῆσαι προσέταξεν. * [Δίων Κάσσιος. Βιβ. ΝΑ'. §. 4.]

(ζ) Στράβ. Βιβ. Γ'. Κεφ. 6'. §. 2.

πολλά συγχρόνως, συγκαρτοῦντα τὰς λεγομένας νηπομπείας, (convois) τὰς ὁποίας συνώδεον, προστασίας ἔνεκα, πλοῖα πολεμικά.

Δύω μῆνας ἀνέμεινε δυσανασχετῶν ἐν Ζακύνθῳ ἦν σύστασιν τοιαύτης νηπομπείας. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους εἰκοσιδύο νῆες Αὐστριακαί, ταξιαρχούμεναι ἀπὸ φρεγάταν καὶ οὐραγούμεναι ἀπὸ κορβέταν ὁμοεθνῆ, ἀφῆκαν τὸν λιμένα τῆς χλοανθοῦς καὶ καλλιγύναικος εἰσίνης νήσου, καὶ ἔστρεψαν τὰς πλώρας πρὸς ἀνατολὰς. Γολέττα δὲ πρὸς νεοπαγῆς, εἰς Σάμιον μὲν ἀνέκρουσε, σημαίαν δὲ φέρουσα Ἰόνιον, καὶ ὀνομαζομένη ὁ Ἅγιος Νικόλαος, συμπεριελήφθη μεταξὺ τῶν νηῶν τούτων, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπέβη καὶ γὰρ, ἐφ' ὅσον ἔχων εὐχρίθμᾳ τινα βιβλία, ὁρμήν πρὸς τὴν πατρίδα ἀκατάσχετον, καὶ κενὸν βαλάντιον.

Τὴν πέμπτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἴδωμεν τὴν νῆσον Σύρον. Ἐπλέομεν πλησίον, καὶ λιγνύοντες ἦτο ἡ αὐρα ἥτις ἐκέρτου τὰ ἱστία μας. Ἦτο εἴτε μεσημβρία, καὶ χαίροντες ἤδη διὰ τὴν αἰσίαν ἀφίξιν μας, ἐπεδόθημεν ῥωμαλέως εἰς τὸν καταδροχισμὸν ὅλων μας τῶν τροφίμων.

Ἀλλ' ἡ χαρὰ ἦτο παράκαιρος.

Ἦμεθα περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματός μας ὅτε ἠκούσαμεν βαθὺν κοτόν καννονίου.

— Πλοίαρχε! ἀνέκραξεν ἔντρομος ὁ πηδάλιουχος, ἐνῷ πάντες ἀνεπηδήσαμεν διὰ νὰ παρατηρήσωμεν πόθεν καὶ διὰ τί ὁ κρότος, ἡ φρεγάτα κατεβίβασε τὰ πανία της. Ἄνεμος ἐσηκώθη, καὶ θάλασσα ὥχεται φοικτή.

— Κάτω τὰ πανία! ἀνεφώνησε μὲ φωνὴν Στέντορος ὁ πλοίαρχος.

Καὶ συγχρόνως ὅλα τὰ πλοῖα, ὑπέκοντα εἰς τὸ εἶμα, συνέστελλον κατεσπυσμένως τὰ ἱστία, καὶ ἔσπερον τὴν πλώραν πρὸς τὴν Μῆλον, ἀφ' ἧς ἀπέιχον ἤδη περὶ τὰ 50 μίλια.

— Τὸ πηδάλιον εἰς τὸ πλάγιον!

Ἀλλὰ μόλις ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, καὶ τυφὼν ἀσπερὶν συρίζων καὶ λάβρος, ἐκινδύνευσε ν' ἀνατρέψῃ τὸ πλοῖον· ὅρος δὲ ὑγρὸν καὶ κινητὸν, ὁρμήεν ὡς γίγας κατὰ τῆς πλώρας, ἐχύθη παταγοῦν εἰς αὐτό.

ὦ! ὁποῖος τρόμος!

Διὰ νὰ τὸν ἐννοήσῃς ἔπρεπε νὰ ἴδῃς τὸ πελώριον εἶναι κύμα παφλάζον καὶ βαρύδρομον, κατακλύδον τὴν στένουσαν γολέτταν μας, καὶ ἐξωθοῦν καὶ παρὰ τὸν φύρδην μίγδην καὶ ἀνθρώπους, καὶ σκεύη ναυτικά, καὶ πινάκια, καὶ κώπας, καὶ σχοινία.

Νέος ἔτι καὶ εὐρωστός ἐσηκώθη παλαίων πρὸς τὸ θρικτεῦσαν κύμα. Ἀλλὰ σιδηροῦν τι ἐργαλεῖον, προσβληθὲν βιαίως ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἔπεσε βαρὺ κατὰ τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἤθελε μὲ ἀφήσει νεκρὸν εἰν ἡ χεὶρ μου προλαμβάνουσα δὲν τὸ ἀντέχρουν. Αἱ λέμβοι, παρασυρθεῖσαι ἀπὸ τὸ βεῦμα, ἐπελαγοδρόμουν ἤδη συνωθούμεναι καὶ συγκρουόμεναι, καὶ πρόσβατὰ τινα εὐρεθέντα ἐντὸς αὐτῶν, μᾶς ἀνῆγγελλον διὰ γοτρῶν βληχηθμῶν τὸ δεινὸν τῆς νέας των θέσεως.

— Ἡξεύρεις τί μᾶς λέγουν τὰ ταλαίπωρα αὐτὰ πρόβατα! ἠρώτησέ τις ναύτης ἕνα τῶν συντρόφων του.

Ὁ ἐρωτηθεὶς ἔσεισεν ἀνανεύων τὴν κεφαλὴν.

— Ὅτι δὲν θὰ φάγωμεν πλέον ψητόν! αὐτὸ μᾶς λέγουν.

Ἐνῷ δὲ αἱ συνήθεις εἰς τοὺς ναύτας αὐταὶ ἀστείότητες ἐπληττον δυσαρέστως τὰς ἀκοάς μου, ἡ θάλασσα ἐμυκῆτο ἔτι μᾶλλον λυσσῶσα.

— Εἰς τὴν ἀντλίαν, ἐσάλπισεν ὁ πλοίαρχος. Καὶ εὐθὺς ὅλοι ἡσυχολήθησαν εἰς τὸ νὰ ἐλαφρύνωσι τὸ πλοῖον, διοχετεύοντες τὸ φοβερὸν ὕδωρ ἐκτὸς αὐτοῦ. Ναὶ μὲν ὁ κίνδυνος ἦτο μέγας, ἀλλ' ἡ ἐλπίς τοῦ ἀνθρώπου μεγαλητέρα, καὶ αὐτὴν ὑπεστήριζεν εὐτυχῶς ἡ ἰδέα ὅτι ἡ γολέττα ἦτο πρωτόπλοος. Εἰς μάτην ὁ ἄνεμος ἔπνεε βιαίτερος· οἱ ναῦται, (καὶ δὲν εἶχομεν ὀλίγους, ἐπειδὴ ἀποβληθέντες, κατὰ νέον τινὰ νόμον, ἀπὸ τὰ πλοῖα τῶν Ἑπτανησίων, ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πατρίδα.) καταδεδρεγμένοι καὶ ἀνακομίζομενοι, ἐγέλων καὶ ἡστεύζοντο.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καὶ οὐρανὸς καὶ θάλασσα ἠλλοιώθησαν, καὶ οἱ γενναιότεροι τῶν ναυτῶν ἤρχισαν νὰ τρέμωσιν. Ἀπὸ τὴν σιωπὴν καὶ τὴν αἰφνιδίαν κατῆφειάν των ἐμάντευσεν ὅτι μέγας ἦτο ὁ προσδοκώμενος κίνδυνος.

Καὶ τῶνόντι, ὁ οὐρανὸς ἐσκοτίσθη· ὁ ὀρίζων, περισταλεὶς πανταχόθεν, μᾶς περιέκλεισεν ὡς ἐντὸς φυλακῆς, ἡ θάλασσα ἔγεινε μαύρη, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Μ' ἐφαίνετο ὅτι ὁ Χάρων ἐκίθητο δρεπανηφόρος ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας, καὶ ἠτοιμάζετο νὰ μᾶς θείρῃ. Τὰ νέφη, ἐξωγκούμενα μικρὸν κατὰ μικρὸν, κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς, συνεσπρεύθησαν, καὶ κατεκάλυψαν ὅλον τὸν οὐράνιον θόλον. Καὶ σιωπὴ ἐπεκράτησε βαθυτάτη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ ξὺ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης φύσεως!

Τὴν σιωπὴν ταύτην, φρικτοτέραν καὶ τῆς φρικτοτέρας τρικυμίας, διέκοπτεν ἐνίοτε ὁ τρισμὸς τῶν ἱστῶν. Ἐν τούτῳ τὸ πλοῖον ἐκυμαίνετο ἀκαταπαύτως, ποτὲ μὲν καταβαίνον εἰς τῆς θαλάσσης τὸν βυθόν, ποτὲ δὲ ἀνυψούμενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν κυμάτων.

— Πλοίαρχε! ἀνεφώνησεν ὁ ναύκληρος· κύτταξέ!

— Τί;

— Ὅπισθεν μας δὲν βλέπεις τί μᾶς στέλλει ὁ Τσιγκνιάς;

Ὅλοι ἐστρέψαμεν ἀμέσως τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ὀρίζοντος, καὶ ἴδωμεν ὅτι δὲν ἦτο ὅμοιος μὲ τὸν λοιπὸν· διότι, πρὸς τὴν ἄκραν αὐτοῦ διεγράφετο γραμμὴ τις ὑπόλευκος, ἥτις ἐξηπλοῦτο καὶ ἀνεπτύσσετο καθόσον ἐπλησίαζε πρὸς ἡμᾶς ἡ βραγχυνώδης βοή τὴν ὁποίαν ἠκούσαμεν τότε συγχρόνως. Καὶ μετὰ μικρὸν κόνις ὑγρὰ, ἐρχομένη ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους, ἔπεσε καθ' ἡμῶν, καὶ λεπταὶ ψεκάδες διεπέρων τὸ σῶμά μας ὡς μυρία βελόνας ὀξύταται.

— Βρέχει; ἠρώτησα μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Εἶναι θάλασσα, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος, καὶ προμηνύει τρικυμίαν. ἔχετε τὸν νοῦν σας, ἀδελφοί!

Καὶ τῶνόντι ἦλθεν ἡ τρικυμία, καὶ ἦλθε μόνη, χωρὶς βροντῶν, χωρὶς ἀστραπῶν, χωρὶς κεραυνῶν, ἀλλὰ φρικτὰ καὶ στυγερά. Αἱ λευκαὶ τῶν κυμάτων κορυφαί, ἀναρπαζόμεναι ἀπὸ τὸν ἄνεμον, ὅστις ἔτρεχεν ἐπ' αὐτῶν ὡς θυμωιδὴς ἵππος ἐπὶ πεδιάδος, ἐξωμαλύνοντο

ἀπὸ τὴν ἀκτανίζητον δύναμιν του· καὶ δὲν ἐδέπο-
μεν πλέον θάλασσαν, ἀλλὰ θαλάσσης ἀφρόν. Τὰ σχοι-
νία, αἱ κεραῖαι, τὰ ἐμβόλα συνετρίβοντο ὡς ὕαλος
εὐθραυστος καὶ διεσκορπίζοντο ἀπὸ τὸν ἄνεμον ὡς νέ-
φη ἐλαφρά. Οἱ ἱστοὶ κατεκόπησαν ὡς λεπτὰ κλαδία
ἐξηραμμένα, καὶ τὸ σκάφος τῆς μικρᾶς γολέττας ἐ-
θαλασσομάχει γυμνὸν ὡς ἄλλος Κυναίγειρος.

Ὁ κίνδυνος εἶχεν ἀποδιώξει ἀπὸ τὴν καρδίαν ὅλων
ἡμῶν καὶ τὸν ἐλάχιστον φόβον, καὶ ὁλαυπηκούμεν πρό-
θυμοι εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πλοίαρχου· ἄλλοι ἐκλείον
τὰς καταπκτάς, ἄλλοι συνήθουζον τὰ νουάγια, ἄλ-
λοι ἡσυχολοῦντο εἰς τὸ ἀντλῖον, καὶ ἄλλοι ἐκράτουν
τὸν εἶκλ τοῦ πηδαλίου. Ὡς καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες
ἐπεκαλοῦντο ἐν σιωπῇ καὶ μὲ ὀφθαλμὸν ἀδίκρυν τὴν
θεῖαν ἀντίληψιν.

Αἶφνης πολὺς τις νεύτης, δοκιμώτερος καὶ αὐτοῦ
τοῦ πλοίαρχου, ἐφάνη ἀνελθὼν ἀπὸ τὸ κῦτος τοῦ
πλοίου. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο κάτωχρον, καὶ τὴν
κατάλευκον κόμην του ἐκυμάτιζε βιαίως ὁ ἄνεμος.
Σιωπηλὸς δὲ καὶ σκυθρωπὸς διευθύνθη πρὸς τὸν πλοί-
αρχον κρατούμενον ἀπὸ σχοινίου δεδεμένου περὶ τὸν
ἐργατοκύλινδρον.

— Πλοίαρχε! εἶπε, τὸ νερὸν ἐμβαίνει ὡς χει-
μάρης· ἀδύνατον νὰ τὸ ἐμποδίσω· ἐν ἀπὸ τὰ δύο
κατάρτια ἐκτύπησε τὸ δεξιὸν πλευρὸν καὶ ἤνοιξε με-
γάλην τρύπαν.

Ἐν τοσούτῳ ἡ γολέττα οὐριοδρομοῦσα, εἰ καὶ ἄ-
νευ ἰστίων, ὠθεῖτο πρὸς τὴν Μῆλον.

— Γρήγορα πανὶ καὶ πίσσα! ἀνέκραξε βροντο-
φώνως ὁ πλοίαρχος. Μὴ φοβῆσθε, ἀδελφια, δὲν εἶναι
τίποτε.

Ἀλλὰ μόλις εἶπε, καὶ τὸ σκάφος ἀνιψωθὲν ἀπὸ
κῦμα γιγάντειον, ἐκλονήθη σφοδρῶς καὶ κατέπεσεν εἰς
τὸ βάραθρον.

Ὅλοι ἐνομήσαμεν ὅτι ἡ ὥρα ἐκείνη ἦτο ἡ τελευταία!
Τὴν αὐτὴν ἴσως ἐκείνην ὥραν καὶ ὁ Κυβερνήτης
Καποδίστριας, ἐρχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκινδύνευσε
νὰ πνιγῇ μεταξύ Κυθήρων καὶ Πελοποννήσου, εἰ καὶ
ἀναβαίνων δίκροτον ἀγγλικόν. Ἀλλ' εὐγνώμον ἦδη
τὸ κῦμα τῆς Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐσεύχασθη τὸν ἄν-
δρα, οὕτινος τὸ αἷμα ἔχυσαν μετὰ ταῦτα χεῖρες ἀ-
γνώμονες.

— Κάμετε χύσιν! ἐκράζεν ὁ ἀτρόμητος πλοίαρχος.

— Φοβοῦμαι μὴ δὲν εἶναι πλέον καιρὸς, ἀπεκρίθη
ὁ γέρον νεύτης, κρατῶν ἐπισφύστραν, καὶ καταβαίνων
διὰ νὰ κλείσῃ τὴν θανατηφόρον ὀπήν.

Φρικαλέα ἦτο ἡ σκηνὴ ἐκείνη! Δὲν ἐδέπονον εἰμὴ
σκότος, χάος, νευάγια, θάλασσαν, ἀγωνιῶντας, πρόσ-
ωπα πελιδνά, βλέμματα ἑτεροπλανῆ καὶ ἄγρια,
βρυχίαντας τεινομένους πρὸς ξύλον ἢ πρὸς σχοινίον,
καὶ γυναῖκες ἐνστερνιζομένας σπασματωδῶς τὰ τέ-
κνα των. Ἰδὼν τὸν θάνατον ἐπικείμενον, καὶ οἱ τελευ-
ταῖοί μου λογισμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τὴν μητέρα μου!

Καὶ μετ' ὀλίγον δὲν ἐδέπονον τίποτε· δὲν ἤθιθάνο-
μην οὐδὲ λογισμοὺς οὐδὲ πόθους· τὸ στόμα μου ἐπι-
νευ ἤδη κῦμα πικρὸν!

Ὡς ἀθλητῆς, καταδοληθεὶς μὲν ἀπὸ τὸν ἀντίπικλον,
ἀλλ' ἀναστὰς μακρωδέστερος ἢ πρότερον κατὰ τοῦ

καταβαλόντος, οὕτω ἀνηγέρθη καὶ ὁ Ἅγιος Νεκί-
λαος. Καὶ συγχρόνως φωνὴ εὐάγγελος ἤκούσθη ὅτι
ἐκλείσθη ἡ ὀπή.

Καὶ ἀμέσως ἀναστάντες ὠρμήσαμεν πρὸς πᾶν ὁ-
περιεῖχε τὸ πλοῖον, καὶ παρεδώκαμεν αὐτὰ εἰς τὸν
Ποσειδῶνα. Καὶ μὲ καρδίαν ἀτεγκτον ἀπεχαίρεται
καὶ τὸν Πλούταρχόν μου, καὶ τὸν Ἀριστοτέλη μου
καὶ τὸν Κυβερνήτά μου, καὶ τὰ Προλεγόμενα τοῦ Καρα-

Ἀλλὰ δὲν ἀνέστησαν ὅλοι! Ἐντὸς δέματος σχοι-
νίου κυκλοτεροῦς ἐκάθητο μελανεῖμων γυνὴ Κρῆσσα.
Ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς εἶχεν ἐξηπλωμένον ἐρέφος δι-
τὲς, καὶ μὲ βλέμμα ἱλαρὸν, καὶ μὲ φωνὴν γλυκερὰν
ἔλεγε πρὸς αὐτὸ ὅτι παρῆλθεν ὁ κίνδυνος. ἔλεγε καὶ
κατεκάλυπτε τὰς παρειάς του μὲ φιλήματα φλογερά,
φιλήματα τὰ ὅποια ἐξέρχοντο ἀπὸ μόνον μητρὸς
χείλη, καὶ προσέφερε πρὸς αὐτὸ τὸ γάλα τοῦ στή-
θους τῆς, καὶ τὸ ἐθέρμαινε περιπτυσσομένη, καὶ τὸ
συνετάρασσε διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ.

— Ἐξύπνα, ἔλεγε, φῶς μου! ἐξύπνα παρηγη-
ρία μου! σὺ καὶ σόζυγος, καὶ πατήρ, καὶ τέκνον μου!
Τρεῖς μῆνες εἶναι ἀφοῦ ἔχασα τὸν πατέρα σου! σὺ
ἔμεινες τὸ μόνον μου ὑποστήριγμα! ἐξύπνα, ἀγάπη
μου, ἐπέρασεν ὁ κίνδυνος.

Καὶ φλόγες στοργῆς ἐξεχέοντο ἀπὸ τοῦς ἀμυγδα-
λοειδεῖς καὶ ὑγροῦς ὀφθαλμούς τῆς! Καὶ θερμαίηται
αἱ φλόγες, ἀλλὰ ψυχρὸν τὸ σῶμα ὡς μάρμαρον.

Καὶ τὸ παιδίον δὲν ἐξύπνα! διότι ἡ μακροβλέψαις
Κρῆσσα γυνὴ εἶχεν ἀπορφανισθῇ καὶ ἀπ' αὐτοῦ αὐ-
τέκνου τις!

Ἐν τοσούτῳ τὸ πλοῖον ὠθεῖτο πρὸς τὴν Μῆλον
πρὸς αὐτὴν εἶχον στρέψει τὴν πρῶραν καὶ αἱ αἰε-
τὲς σύμπλοσι νῆες· ἀλλὰ δὲν ἐδέπομεν οὐδεμίαν, οὐδὲ
ἦτο βαθὺ τὸ σκότος.

Ὀλόκληρον νύκτα, νύκτα ἀτελεύτητον ἀγωνία
ἐπαλαίσσαμεν πρὸς τὴν θάλασσαν, ἢ πρὸς τὸν θάνα-
τον μᾶλλον· διότι, εἰ καὶ φθάσαντες ἐντὸς τινων ἡ-
ρῶν πρὸ τῆς Μήλου, ἡδυνατούμεν νὰ εἰσελθωμεν εἰς
τὸν λιμένα διὰ τὸν ἐπικρατοῦντα ψηλαφητὸν ζόφον.

Ἐφάνη τέλος πάντων καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἀλ-
λὰ δὲν ἀνέτειλε καὶ ὁ ἥλιος· ὁ οὐρανὸς ἦτο πάντοτε
νεφελώδης καὶ μελονὸς, καὶ ἀκράτητος ἐξηκολούθη
λαίλαψ.

Εἰσελθόντες εἰς τὸν λιμένα, ἐρρίψαμεν πρὸς τὴν
γωνίαν τὴν ἄγκυραν, τὸ μόνον εὐτυχῶς περισωθὲν ἐκ
ὅλων τῶν σκευῶν τοῦ πλοίου.

Ὁ εὐφύτατος οὗτος λιμὴν ἦτο τότε σχεδὸν κενός·
μικρά τινα πλοῖα ἐσαλεύοντο μόνον ὑπὸ τῶν κυμα-
των, καὶ μεταξύ αὐτῶν ὁ πελώριος Πορθητῆς (Cap-
queran!), τὸ δίκροτον αὐτὸ ἐρ' οὐ ἐπέβαινε ὁ Ναύ-
αρχος τῆς Γαλλίας Δερινιὺ, καταβιβασμένας ἔχων
καὶ τὰς σημαίας, καὶ τὰς κεραίας, καὶ τὰς ἀνέ-
κτους, ἐδείκνυσεν ὅτι φοικτὴ ἦτο ἡ θύελλα καὶ ἐν αὐ-
τῇ ἐκείνῳ τῷ λιμένι.

Δις ἐστειλεν ὁ Ναύαρχος τὴν μεγάλην τοῦ δίκρο-
του λέμβον διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀπορον γολέτταν
μας, καὶ δις ἀνετράπη ἡ λέμβος. Τίς ἄλλος πλοῖον
ἐδύνατο νὰ μᾶς συνδράμῃ;

Μετ' ὀλίγον τὸν ἄνεμον συνώδευσε χέων κρουσ-

καὶ ψυχὸς ἀλγεινὸν, καὶ παγετὸς ὑπερβόρειος· ὅλοι κατέδωκαν εἰς τὸ ὑπὸ στρώμα. Ἀλλὰ τὸ ψυχὸς ἐπύ-
λαιε τὴν πείναν τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον πῶς νὰ θε-
ραπεύσωμεν.

Τρεῖς ἔτι ἡμέρας διήρκεσαν ἡ θύελλα ἐκείνη καὶ ἡ
χρῶν, καὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἴσας νύκτας ἐρρίγοῦμεν
καὶ ἐλιμώτομεν. Ἐνίοτε προτείνων ἐξ ἀπελπισίας
τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὸ κατὰ στρώμα, εἶλεπον ἐρημὸν
τὴν παραλίαν τῆς νήσου πολίχνην, καὶ οὐδὲ καὶ ζῶν
παιδικίδιον παρ' αὐτήν. Καὶ μὲν ἐφαίνετο ὅτι ἐζῶν
κατὰ τὴν πανώλεθρον ἐκείνην τοῦ Πελοποννησιακοῦ
πολέμου ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἠρῆμωσαν τὴν
Μίλαν, ἀποσφάζαντες ἡσθηδὸν, ὡς ἔλεγεν ὁ καταπον-
τιθεὶς Πλούταρχος μου, τοὺς ἀνδρας, καὶ ἀπαγαγόν-
τες εἰς αἰχμαλωσίαν τὰ βρέφη καὶ τὰς γυναῖκας.

Τὴν τρίτην νύκτα ἐκόπασε καὶ ὁ αἶετος καὶ ἡ
χρῶν, καὶ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, δύο λέμβοι τοῦ
Περσέτου, ἐλθοῦσαι πρὸς ἡμᾶς, προσέφερον βοήθειαν.

τάστρωμα τὴν τετάρτην ἡμέραν διὰ ν' ἀποβῇ μεθ'
ἡμῶν εἰς τὴν ξηράν. Μόλις δὲ ἶδε τὴν γῆν καὶ ἀνέλα-
ξε τὰς φρένας· καὶ ἀναφωνήσασα δις,

— Παναγίε μου! ἀνάστησε τὸ τέκνον μου, ἔ-
χουσε κρουνοὺς δακρύων. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ σαρ-
δόνιος γέλως ἐπανῆλθε, καὶ συνδιελέγετο μετ' αὐτὸ τὸ τέ-
κνον τῆς, καὶ ἐδίδδε πρὸς αὐτὸ γάλα ὡς ἂν ἔζη.

Μόλις ἔγεινε γνωστὸν τὸ συμβᾶν εἰς τὴν νῆσον,
καὶ γυναῖκες μυρολόγοι, φοροῦσαι ἐνδυμα ἀπηργαιω-
μένον, συνελθοῦσαι εἰς τὴν καλύβην ὅπου εἶχον ἀ-
ποθέσει τὴν ταλαίπωρον παράφρονι, ἐκόπτοντο θρη-
νοῦσαι καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸ τέκνον.

Ἀλλὰ πῶς ν' ἀποσπάσωμεν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς
τὸν νεκρόν; πῶς, ἀφοῦ δὲν ἐνέδιδεν οὐδ' εἰς παρα-
κλήσεις, οὐδ' εἰς ἀπειλάς, οὐδ' εἰς τὴν βίαν αὐτήν;
Ὀλων, καὶ τῶν ναυτῶν αὐτῶν, ἡ καρδίη εἶχε συγκι-
νηθῇ, καὶ εἰς ὅλων ἡμῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκυκλοφόρουν
δάκρυα.

Γυναῖκες Μήλιαι.

Ἐνόμιζμαι ὅτι ἐμέτρησα τὴν ἐστοχασμένην πα-
ρὰ τὸν αἰγιαλὸν χιῶνα, καὶ ὅτι εἶχε βάθος δύο πο-
δῶν. Ὁμοίᾳ χιῶν ἔπεσε καὶ ἐπὶ τῆς Παρκεραιοῦ ἐπο-
χῆς μὴ λησμονήσωμεν δὲ τὴν περίεργον σύμπτωσιν
ἐπὶ καὶ τότε ὁ Πάρκερ ὠδήγει τὸν Κυβερνήτην εἰς
τὴν Ἑλλάδα.

Τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας καθημένη ἄσπιτος
καὶ ἀπνους σχεδὸν ἡ Κρήσσα γυνὴ, ἠγωνίζετο νὰ
ἐκφυγῇ τὸ τέκνον τῆς. Γέλως σαρδόνιος διέστελ-
λον εἴποτε τὰ ὠχρὰ καὶ κατὰ ψυχρὰ χεῖλη τῆς, καὶ τὸ
βλέμμα τῆς δὲν ἦτο πλέον ὡς καὶ πρὶν μαλακόν. Οἱ
ἐπλανεῖς καὶ μαρμαρόεντες ὀφθαλμοὶ τῆς ἐμαρτύρουν
ὅτι εἶχε παραφρονήσει! Κάνεις δὲν ἐδύνατο νὰ τὴν
καταπέσῃ ν' ἀφήσῃ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς τὸ ἄπνουν
εἰκὸν πτώμα.

Ἐναγκαλιζομένη αὐτὸ περιπαθῶς ἀνέβη εἰς τὸ κα-

Ὡμίθυμος, τὴν κόμπην ἔχουσα λυτὴν, καὶ κοίλως
τὰς πρὶν τρυφεράς καὶ βοδοχρόους παρειάς, ἐστρεφεν
ἡλίκιον τὸ βλέμμα πρὸς ἕνα ἕκαστον ἡμῶν.

Καὶ αὐτὴ ἐσιῶπα, καὶ ἡμεῖς ἐτιωπῶμεν σιγὴν βα-
θυτάτην καὶ θλιβεράν.

Τέλος προσηλώσασα ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ
δακτυλοδεικτήσασά με,

— Ἐλθῆτε, ἐκραζεν, ὅλοι, αὐτὴς μόνος ἄς μείνη.

Ὅλοι ὑπάκουσαν, καὶ ἐγὼ ἔμεινα μόνος· οἱ πόδες
μου ἔτρεμον, καὶ τὰ γόνατά μου ἐλύοντο, διότι ἐφα-
ζοῦμην τὴν παράφρονι. Ἀφ' ἧς δὲ τὴν θύραν ἡμί-
κλειστον, καὶ ἤκουον τὸ μελγχολικὸν κελάρυσμα τῆς
θαλίσης, ἀνακαλοῦν εἰς τὴν μνήμην μου ὅλην τὴν
παρελθούσαν συμφορὰν.

— Ξανθος, με εἶπεν, ἦτον ὡς σὲ ὁ σύζυγός μου,
καὶ τὸ μέτωπον, καὶ τὰ χεῖλη τοῦ ὁμοιάζαν τὰ ἐ-

δικά σου . . . Νὰ, κύτταξε, ἐπρόσθεσε μὲ φωνὴν δια-
κεκομμένην . . . ὁ υἱὸς τοῦ τὸν ὁμοιάζει . . . ὀλίγον
τὸν ἐγνώρισεν . . . ἐπειδὴ τὸν ἔφαγεν ἡ θάλασσα . . .
τρεῖς χρόνους τὸν εἶχα . . . Κ' ἐγὼ νέα . . . δεκαεπτὰ
χρόνων . . .

Καὶ ἔκλαυσεν ἡ ταλαίπωρος.

— Τὸν ὁμοιάσεις, ἐπανελάβε φρίσσουσα . . . ὦ! ναί,
τὸν ὁμοιάσεις . . . δὸς τὸν τὸ τέκνον τοῦ.

Καὶ ἀπέθεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὸ ὄζον πτώμα.

Ὡς ἀστραπὴ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν καλύβην.

Ἐξ ἡμέρας διέτριψα ἕκτοτε εἰς τὴν Μῆλον καὶ
καθ' ἑκάστην ἔβλεπον τὴν ἀθλίαν ἐκείνην ἀναδαίνουσαν
συνεχῶς εἰς βράχον ἀπότομον, καὶ προσηλοῦσαν
πλήρεις δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ βάθος τοῦ
ὀρίζοντος. Ἐφαίνετο ὅτι ἐζήτει ὃν προσφιλεῖς, τὸ ὁ-
ποῖον ὁμῶς μὴ ἀνευρίσκουσα ἀπηλπίζετο.

Κατὰ τοῦ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν καλύβην τῆς καὶ δὲν
ἐμειδίῳ τὰ χεῖλη τῆς εἰμὴ ὁσάκις μ' ἔβλεπε καὶ μὲ
ἤρώτα,

— Τὴν ἔδωκες λοιπὸν τὸ παιδίον τοῦ;

N. Δ.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Δημοσιεύοντες κατωτέρω Κατάστασιν τοῦ ἐμπο-
ρικοῦ Ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν 1 Ἰανουα-
ρίου 1852, ὑποσχόμεθα νὰ κοινοποιήσωμεν πρὸς τοὺς
ἀναγνώστας τῆς *Πανδώρας* διὰ τινος τῶν ἐπομένων
φυλλαδίων, καὶ Κατάστασιν συγκριτικὴν τοῦ ναυτι-
κοῦ τούτου ἀπὸ τοῦ 1833, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἐγκυβερνή-
σεως τῆς Βασιλικῆς Ἀρχῆς, μέχρι τέλους τοῦ 1851
ἔτους. Ἐξ αὐτῆς θέλει γενεῖ γνωστὴ ἡ τεραστία ἀ-
νάπτυξις τοῦ ζωτικωτέρου τούτου στοιχείου τῆς ἡμε-
τέρας βιομηχανίας, ἀνάπτυξις ἣτις ἠθέλην εἰσέτι προ-
βαίνει ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐὰν αἱ δυσχερεῖς περιστάσεις εἰς
ἃς ὑπέκυψεν ἀπὸ τινων ἐτῶν ἡ παγκόσμιος ἐμπορία, δὲν
ἀνεχάτιζε καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας τὴν πρόοδον.

Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἀξιοκατάκριτοί τινες παρεκτρο-
παί, εἰς ἃς ἐξώκειλον εὐάριθμοί τινες τῶν ἡμετέρων,
συνετέλεσαν δυστυχῶς εἰς τὸ νὰ κλονήσωσι τὴν πρὸς
τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν πίστιν, ἣτις εἶναι ἡ ζωὴ
τῆς ἐμπορίας. Ἀλλ' αὐταὶ πρὸ πολλοῦ δὲν ἐπανε-
λήφθησαν, διότι καὶ τὰ δικαστήρια ἐτιμώρησαν αὐ-
στηρῶς τοὺς κακουργήσαντας, καὶ νέοι νόμοι ἐξεδό-
θησαν σκοπὸν ἔχοντες νὰ προλάβωσι τὰς κατὰχρή-
σεις. Πᾶσα ἄρα δυσπιστία κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυ-
τικοῦ ἃς ἐκλείψῃ πλέον, καὶ μάλιστα ἐκ μέρους τῶν
ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενῶν ἐμπόρων, ἔχόντων τὰ μέ-
σα νὰ ἐνσυχολήσωσι πολλὰ πλοῖα Ἑλληνικά.

Γνωρίζομεν τὸ γενικὸν ἐκεῖνο ἀξίωμα, καθ' ὃ ἡ ἐμ-
πορία δὲν ἔχει πατρίδα· ἀλλὰ καθὼς πολλάκις οἱ ὁ-
μογενεῖς ἔμποροι δὲν ἐδίστασαν νὰ ἐπιφέρωσιν εἰς αὐ-

τὸ ἐξαιρέσεις χάριν τῆς ἰδίας πατρίδος, οὕτω καὶ σή-
μερον ἃς σπεύσωσι νὰ ἐνισχύσωσι τὴν Ἑλληνικὴν
ναυτιλίαν, τῆς ὁποίας πασχούσης πάσχει, ἃς εἶναι
βέβαιοι, καὶ ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρος.

Πρὸς εὐχερεστέραν κατάληψιν τῆς ἐπομένης Κατά-
στάσεως, προσθέτομεν τὰς ἐφεξῆς διασφαρίσεις·

Ἡ λιμένης διοικήσις τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος
διαρρεῖται εἰς τέσσαρας νομοὺς ἢ Τμήματα, καλούμε-
να Α'. Β'. Γ'. καὶ Δ'. Καὶ τὸ μὲν Α'. περιέχει ἑξ' λιμέ-
νας, τὴν Ἰδραν, τὸν Πειραιᾶ, τὰς Σπέτσας, τὸν Πό-
ρον, τὴν Ναυπλίαν καὶ τὴν Κορωνίδα ἢ Κρανίδιον·
τὸ δὲ Β'. πέντε, τὴν Σύρον, τὴν Μύκονον, τὴν Ἀν-
δρον, τὴν Θήραν καὶ τὴν Μῆλον, τὸ Γ'. πέντε, τὴν
Σκιάθον, τὴν Χαλκίδα, τὴν Σκόπελον, τὴν Ἀμαλί-
πολιν καὶ τὴν Κύμην, καὶ τὸ Δ'. ἑξ', τὸ Μεσολό-
γιον, τὰς Πάτρας, τὸ Γαλαξείδιον, τὴν Πύλον, τὰς
Καλάμας καὶ τὴν Κυλλήνην.

Ἐκαστον Ἑλληνικὸν πλοῖον πρέπει νὰ εἶναι ἐγ-
γεγραμμένον εἰς ἓνα τῶν λιμένων τούτων.

Τὰ Ἑλληνικά πλοῖα διακροῦνται εἰς δύο κλάσεις
καὶ ἡ μὲν α'. περιλαμβάνει ὅλα τὰ ἀπὸ 30 τόνων
καὶ κατωτέρω, ἡ δὲ β'. ὅλα τὰ ὑπερβαίνοντα τὰς
30 τόνους.

Τὸ α'. Τμήμα περιέχει 1533. πλοῖα α'. καὶ 412.
β'. κλάσεως, ἢ τόνους 78,998.

Τὸ β'. τμήμα περιέχει 488. πλοῖα α'. καὶ 624.
β'. κλάσεως, ἢ τόνους 117,048.

Τὸ γ'. Τμήμα περιέχει 393. πλοῖα α'. καὶ 205. β'.
κλάσεως, ἢ τόνους 25,638.

Τὸ δ'. Τμήμα περιέχει 476. πλοῖα α'. καὶ 195.
β'. κλάσεως, ἢ τόνους 34,509.

Ὅλα δὲ συνάμα τὰ Τμήματα περιέχουσι πλοῖα
μὲν ἀμφοτέρων τῶν κλάσεων, 4,327, τόνους δὲ
257,093.

Οἱ ὑπηρετοῦντες ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων ναῦται
ἀναδαίνουσιν εἰς 27,566.

ΠΑΝΔΩΡΑ.

— Ἐδημοσιεύθη ἐν Ῥώμῃ, λατινιστὶ γεγραμμένος, κατὰ
λογὸς τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀποθανόντος περιηγήτου γλωτ-
τογνώστου, τοῦ Καρδινάλιου Μετσοπάντου. Ἡ βιβλιοθήκη
αὐτὴ περιεῖχε συγγράμματα εἰς πολλὰς τῶν ὁμιλουμένων
γλωσσῶν τὰς ὁποίας ἐγνώριζεν ὁ Καρδινάλιος.

— Ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐνὸς τῶν ὀωματίων τῆς φυλακῆς τοῦ
προσφύτου Ἀγίου Ἀγγέλου (τοῦ ἀρχαίου τάφου τοῦ Ἀδρι-
ανῆ, ἐν Ῥώμῃ), ξεσθέντος τοῦ πρώτου κονιάματος εὐρέθη
διάγραμμα τοῦ ἐσταυρωμένου, κεχαραγμένον ἑλαφρῶς ἐν
ἄνθρακος. Ὁ περίφημος καλλιτέχνης τῆς 15^{ης} ἑκατονταε-
τίδος Βενθινοῦτος Κελλίνης γράφει ἐντὸς ἀπομνημονεύμα-
τος αὐτοῦ ὅτι, φυλακισθεὶς ἐν 1539, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ
Πάπα Παύλου Γ'. εἰς τὴν φυλακὴν ἐκείνην, ἐσχολήσεν ἐπὶ
τοῦ τοίχου τούτου διάγραμμα δι' ἄνθρακος καὶ διὰ κόμης
πλίνθων ὁπτῶν. Ἀναμνησθήτητον ἐπομένως ὅτι τὸ εὐρε-
θὲν εἶναι πρωτότυπον ἔργον τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀνδρός, τὸ
νόμιμον ἐν ὧρ βαθύτης βαρυθυμίας.